

MUISTIO 7.10.2024

OKM:n työryhmä perusopetuksen oppimistulosten vahvistamiseksi, 3. kokous

Aika: 7.10.2024 klo 13.00–15.00

Paikka: Eteläesplanadi 4, 00130 Helsinki sekä Teams

Läsnä: ylijohtaja Eeva-Riitta Pirhonen, puheenjohtaja
johtaja Jarkko Niiranen, varapuheenjohtaja
neuvotteleva virkamies Minna Polvinen
opetusneuvos Mika Puukko
erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi
toiminnanjohtaja Micaela Romantschuk
förbundssekreterare Pocke Wickström
yksikön johtaja Salla Venäläinen,
arviointiasiantuntija Matti Suomilammi
lehtori Tuomo Riekkinen
koulutuspolitiikan päällikkö Jaakko Salo
opetusneuvos Sanna Voipio-Huovinen
yksikön päällikkö, opetusneuvos Lucina Hänninen
toimitusjohtaja Susanna Niinistö-Sivuranta
erityisasiantuntija Mari Sjöström
toiminnanjohtaja Saija Ohtonen-Jones
opinto-ohjaaja Kati Ainassaari
luokanopettaja, Rehtori Marko Jokinen
rehtori Jari Koski
rehtori Jaakko Sarmola
koulutustoimikunnan puheenjohtaja Tuula Havonen
erityisasiantuntija Anssi Pirttijärvi
hallinnollinen avustaja Emmi Tuhkanen
opetusneuvos Tommi Karjalainen, sihteeri
opetusneuvos Pia Kola-Torvinen, sihteeri
arviointiasiantuntija Jukka Marjanen, sihteeri

Teema: Opetussuunnitelmat, muut ohjausasiakirjat

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Eeva-Riitta Pirhonen avasi kokouksen.

2. OPH:n tilannekatsaus OPS prosessin osalta, opetusneuvos, yksikön päällikkö, Lucina Hänninen, opetusneuvos Pia Kola-Torvinen

- Opetushallituksen toteuttaman opetussuunnitelman perusteiden toteutumisen seurannassa esiin nousseita poimintoja:
 - tekstin selkeyttämisen ja konkretisoinnin tarve, toiveita tarkemmasta ohjauksesta
 - oppimisen jatkumon muodostumisen ja oppilaiden tasavertaisuuden takia voisi olla tarkoituksenmukaista kuvata tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain, muutenkin jatkumosta havaintoja koulutusjärjestelmän eri tasojen välillä
 - myös arvioinnissa olisi edelleen selkeyttämisen ja kehittämisen tarpeita
 - matematiikan ja lukutaidon perustaitoihin joitakin huomioita
- Esiteltiin oppimisen tuen uudistamisen aikataulua

3. Koululla on väliä -hanke - viime OPS kierroksen käyttöönoton kokemukset, professori Kirsi Pyhältö HY, tutkimusjohtaja Tiina Soini TaY

- Opettajan, vertaisten ja vanhempien tuki lisää hyvinvointia ja oppimista
- Oppimistoimijuuden haasteet kasvavat yläkoulussa - suurin ero on motivaatiossa
- Opettajien ja kouluyhteisön osallistaminen ensiarvoisen tärkeää OPS-uudistuksissa. Dialogi ja jaettujen merkitysten rakentaminen sisällöistä ja tavoitteista sekä niihin pääsemisen keinoista.
- Henkilökunnan kuormittumisen ja stressin säätely osana uudistusprosessien onnistumista
- Kehittämisen strategioita sekä "top-down" että "bottom-up"
- Koulujärjestelmän eri tasojen välinen vuorovaikutus OPS-prosessissa (kansallinen, paikallinen, koulu)

4. Kommenttipuheenvuoro kunnan kokemuksista (Sivistysjohtaja Eeva-Kaisa Ikonen, Kirkkonummi)

- OPS on tuunattu ja kehitetty jatkuvasti osa kerrallaan - suunnitelma on paisunut ja eri osien välinen koherenssi kärsinyt. OPS "aikamoista mosaiikkia"
- OPS tulisi tiivistää ja keskittyä olennaisimpaan
- Koulutusjärjestelmän punainen lanka, eri koulutusvaiheiden opetussuunnitelmien punainen lanka (varhaiskasvatuksesta eteenpäin? Erityisesti tulisi varmistaa nivelvaiheiden väliset yhteensopivuudet.
- Opetussuunnitelman sisältöihin liittyvän tulkinnanvaraisuuden vähentäminen olisi tärkeää
- Vuoropuhelun tärkeys ja keskustelun olennaisuus. Keskustelu ja asioiden yhteinen ymmärtäminen, ei niinkään loppuun hiottujen paikallisten tekstien viilaaminen.
- OPS osana strategista johtamista

MUISTIO 7.10.2024

- Opetuksen suhde muihin kuntalaispalveluihin? (voidaanko viilata opetusta/koulutusta kehittää omana kokonaisuutena muusta erillään, vai pitääkö aina suhteuttaa muihin?)

5. Keskustelua ohjauksen nykytilasta ja kehittämistarpeista, käyttöönotto, arviointi yms.:

- OPS runsas karsiminen ja tiivistäminen tarpeen. Kuvaileva ja pohdiskeleva, mutta kuitenkin ohjaava (normatiivinen) asiakirja jättää liikaa tilaa tulkinnoille.
- Osaako ammattilainenkaan lukea opetussuunnitelmaa? Karsimista ja selkeyttämistä.
- Strategisempi ote kehittämiseen ja opetussuunnitelmaan: Kehittämisessä keskityttävä pariin kolmeen asiaan, joita uudistaa suomalaisessa koulujärjestelmässä.
- Systematisoitu ja arvioiva kehittäminen?
- Opetussuunnitelman tuunaus ja osittaiskehittäminen lienee välttämätöntä, koska maailma muuttuu nopeasti. Kokonaismuutokset liian hitaita.
- Pienen palan kehittäminen kerrallaan kannattavaa, jottei kenttä kuormitu liikaa. Mutta samalla huolehdittava osien välisestä yhteensopivuudesta.
- Jos osittaisuudistuksilla jatketaan, pitää siitä viestiä selkeämmin. (Esim. jos vain arviointia uudistetaan eikä tavoitteita, tämä syytä kertoa selkeästi.)
- OPS pitäisi rakentaa niin, että osittaisuudistus mahdollista! (Esim. voiko tukea koskevan luvun uudistaa ilman, että kaikkia osia uudistetaan, jotka liittyvät tukeen.)
- Kaikkea ei tarvitse kirjoittaa uudelleen paikallistasolle. Jotkut OPS osat voinee siirtää paikalliseen sellaisinaan.
- Paikallinen-valtakunnallinen rakenne kuitenkin puolustettavissa opettajien osallisuudenkin kannalta.
- Opettajat toivovat (autonomiasta) huolimatta selkeitä yhteisiä sisältöjä työnsä tueksi. (Tällä hetkellä eivät ole selkeitä.) Autonomiasta usein vääriä käsityksiä. Autonomia ennen kaikkea menetelmät, kuinka yhteisiin tavoitteisiin päästään erilaisten opetusryhmien yms. kanssa.
- Tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain saavat kannatusta
- OPS kiinnitetty liikaa huomiota siihen, miten toimii paperilla. Käytännön soveltaminen ja tulkinta ei ehkä ihan yksinkertaista.
- Opetussuunnitelmassa voisi pohtia kokonaisvaltaisemmin, miten tavoitteet saavutetaan.

6. Oppimisen tuen uudistamisen tilanne (Opetusneuvos Erja Vitikka)

- Opetusneuvos Erja Vitikka esitteli oppimisen tuen uudistamisen tilanteen. Diat uudistuksen keskeisimmistä taustoista ja tavoitteista löytyy työryhmän Teams-kansiosta.

MUISTIO 7.10.2024

7. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava työryhmän kokous on 11.11.2024.